
ТЕМА II

3. БЕОГРАДСКО ОГЛЕДАЊЕ КРАТКА ПРИЧА

Јасмина Јокић: *Стара босанска чесма*

Средња школа примијењених умјетности Сарајево

Ментор: проф. Борис Чистопољски

ΟΓΛΕΔΑΛΟ

ИРИС

Прва наџрада 3. БЕОГРАДСКОГ ОГЛЕДАЊА

Суморно градско јутро. Уснуле зграде, обгрљене праменовима магле, још увијек мирно почивају. Понегдје свијетли покоји прозор. У даљини промичу силуете ранојутарњих радника што се тихо шуњају улицама, најављујући надолazeћу плиму народа. А на пијаци ириси, исти као они давни под мојим прозорима, напуклим окнима мога дјетињства. Нико их није посебно узгајао, сами су се изборили за свој комадић простора у запуштеном врту сивог предграђа.

Модри ириси... Од њих стане вријеме. Исте такве латице покушавале су спојити крхотине једног мајушног свијета, поглед на њих упорно је настојао да ублажи бол модрих пруга, урезаних по мојим ребрима. Онда прасак празне боце, до краја искапљене тог јутра, што је расипала стаклена сјечива по мојој коси. Моја „симфонија” јутра, моји „дијаманти росе”. Очи су ми тада постајале очи уличног псића, ухваћеног у клопци стрводера, срце ми је тукло хиљадама марширајућих армија, хтио сам бјежати, хтио сам викати, али сам само стајао укочен... и стајао... и стајао... Једино су латице под прозором шапутале да можда постоји другачији свијет, да ово није све, да има једно Сутра...

Чујем пуцање стакла, звонку спону кожног каиша, закључавање врата. Мрак. Чујем тутњаву кише, осјећам њену хладноћу за вратом, под кровом који прокишњава. Чујем церекање, ругање моме медвједићу од дроњака. Јецаји. Гледам цвијет. На небу изнад града полако се указује блиједа свјетлост, стидљиво мигељи иза облака... „Шта радиш ту? Зашто тако ледаш? Како то стојиш?” Плас! ... У њежној круници саливена је и описана сва моја крхкост, све нијеме патње беспомоћних бића пјева овај цвијет. Али његова чврста стабљика и горде оштрице листова поручују да и ја вриједим, да негдје има Излаз ... Можда би само мама тако могла тјешити, али...

Кад сањам – гушим се. Моји снови никад нису били од шећерне вуне, већ тмурна гомила мора и привиђења што се клупчају у тами. Годинама касније, будио сам се на мокром јастуку и плакао дуго, жалећи малог себе, немоћан. Сјећао сам се сваке ноћи када сам гасио лампу и навлачио ћебе – и тако док нас сунце не растави. Од несрећног дјетињства не може се побјећи, бразде на леђима и

ОГЛЕДАЛО

души остају. Дјеца су можда мали људи, али су њихове муке велике и чисте. Какви све кукавичлуци, несреће и ужаси натјерају одрасле да распарчају дјечији чисти свијет? Сад знам да смо сва тројица под тим трошним кровом били несрећни, укључујући и медвједића од дроњака. Како да из таквог дјетињства израстеш, а да те не прати у стопу смрад загушљиве собе или језиво сновиђење? Гдје је ирис, гдје дуга, мост према другачијем и ведријем? Зар су модри-касти одсјаји у напуклом окну били само варка?

Плакао сам тако дуго, дуго, све док на крају за тим дјечаком нисам исплакао све туге овог свијета, готово читав свој живот.

- Изволите? – изненади ме питањем старији продавац цвијећа.
- Један ирис – одговорих.
- Само један?
- Не бисте вјеровали шта све стане у тај један цвијет...

Душка Киса

Гимназија „Јован Дучић” Требиње
Ментор: мр Веселинка Кулаш

ДВА, НУЛА, ЧЕТИРИ, СЕДАМ, ТРИ, ДВА

Друџа наџрада 3. БЕОГРАДСКОГ ОГЛЕДАЊА

Чувши куцање на вратима своје канцеларије, директор градске болнице прво погледа на златни сат на својој помало грубој руци, и када је утврдио да је десет часова ујутро, сркнуо је оно мало кафе што је остало на столу, па рече: „Напријед!” На вратима се појави Марина, млађа кћерка његовог рођеног брата, иначе административни радник болнице.

„Стигао је Лука“, рече млада Марина.

„Одлично, не касни... Реци му да уђе па ћеш касније доћи да провјериш један број и назовеш централу“, нимало изненадним тоном и без усхићења, као да је деја ву, рече директор Марини.

У међувремену улази младић који једва да има више од двадесет пет година.

„Добро јутро, како сте?“, упита Лука.

„Ооо, па, добро јутро!“, узврати директор, не скидајући осмијех са лица, па дода: „Сједај, сједај!...“, показавши му руком на столицу која је стајала наспрам његовог радног стола.

„Како си, Лука, шта има? Хоћеш ли попит' нешто?“

„А, ево, био јутрос у странци, па у банци, па ево дођох и до Вас... читаво сам јутро на ногама.“

„Не рече ми, болан, шта ћеш попити...“

„Ма нема шансе, не могу ништа, хвала Вам.“

„Понио си све што треба? Чуо си се са Марином?“

„Стигла ми је у сриједу диплома, па сам позвао ову Вашу секретарицу. Она ми рече да дођем данас у десет. Понио сам ове папире што ми је казала, јавили су из банке да је легла уплата на рачун, ево и признаница“, помало стидним тоном рече Лука и дрхтавом руком извади из торбе диплому, признаницу и страначку чланску картицу, те је стави на сто пред директора.

„Чекај, зар није требало пола износа уплатити на мој рачун, пола на шефов?“, забринито упита директор.

„Не знам, мени су дали само тај рачун у странци кад сам јутрос био.“

„Нема везе, ријешити ја то са њима. Важно је да је уплаћено, за остало ћемо лако“, као да се повећа број бора на лицу носиоца ове одговорне функције.

„Мени су тако рекли... ја се извињавам ако је до мене, ако сам ја погријешо. Чини ми се да је исти рачун био и за диплому прије десетак дана.“

„Јесте, то је тај рачун, али не бери бриге...“ Рекавши ово, директор дубоко удахну: „Е, па, колега, честитам, само ми прочитај број са те картице, морам то да забиљежим, слабо видим без наочара, па да их не стављам сада.“

Лука поче читати број по број: „Два, нула, четири, седам, три, два“.

Директор пружи руку, Лука се задовољно осмијехну, те стисну директорову песницу. Помало грубу – као што је већ речено.

Директор притисну један од тастера свог факса, након чега се јави Марина.

„Марина, молим те, покажи новом колеги гдје стоје мантили и поведи га мало кроз ходнике, упознај га са колегама касније на паузи. Ми се, Лука, видимо сутра од осам сати, па ако Бог да – до пензије“, кроз осмијех ће директор.

„Пуно Вам хвала и довиђења“, рече Лука, држећи већ кваку десном руком.

* * *

Прошло је већ неколико мјесеци откако је Лука нови доктор у градској болници. Све вријеме радио је као асистент старијим колегама. Да ли због тога што је нов или што старије колеге нису вјеровале дипломи овог младог доктора, нећемо никада сазнати. Можда је зато и добијао најдуже одморе и боловања – или што је био добар са директором.

Међутим, те ноћи остао је сам у смјени. Његов колега, који је тада требало да буде дежурни, није се појавио на послу због штрајка радника. Он је био један од оних који нису задовољни директором и смањењем плата запослених у болници. Лука, као ни неколико нових колега, није био од оних којима је овај директор био мрзак. То вече било је пресудно у његовој каријери.

Не надајући се, добио је првог пацијента. Након позива који је услиједио на телефон хитне медицинске помоћи, Лука је сазнао да је у питању била тешка саобраћајна несрећа.

Возило хитне медицинске помоћи под јаким звучним сигнаlima и ротацијама улази кроз капију градске болнице. На носилима, скоро трчећим кораком уносе мушкарца педесетих година. Сваки

ОГЛЕДАЛО

секунд овом младом доктору чини се као да је баш онај судњи. Док Лука у операционој сали уз молитву и дрхтај руку чека пацијента, на вратима се појављује уплакана секретарица Марина.

„Стрико...“, Марина једва изговори кроз плач.

Ђорђе Вучинић

Гимназија „Јован Дучић“, Требиње

Ментор: мр Веселинка Кулаш

„ЈЕР СВЕ ШТО ЉУБИМО, СТВОРИЛИ СМО САМИ”

Трећа наирада 3. БЕОГРАДСКОГ ОГЛЕДАЊА

... **И**у мени још стоји та рана величине једног динара, баш као хиљаде и хиљаде малих жаока. Јер, мислио сам да сам волео оно што мене мрзи. Јер, волео сам оно што каже.

Увек сам се питао да ли је кукавичлук или злоба некога волети, а то му не исказати. Увек сам говорио. Остављао сам себе као какво јагње, пуштао сам да ме узму. Уверавао себе да ја волим, да она воли мене, да се волимо.

Постоји нешто толико прљаво у чистој љубави. Нешто старо, древно, омађијано, неко би рекао – и искварено. То је оно што те оставља рањивим, отвореним и чистим. Људи воле ствари зато што им је неко тако рекао. Зато што је популарно волети. Онда се та емоција изгуби у васиони недовршених реченица, неостварених идеја и жеља. Тада људи схвате да живе због љубави и да ће, кад све друго нестане, кад више не буде било шума и птица, када на оном камену буде стајало једно куцајуће срце у тегли, осетити у ваздуху мирис двоје људи у љубави. Осетиће њихове испреплетане косе, додире топлих усана, меке руке, помешане парфеме, видеће како заједно гледају летње небо са хиљаду звезда падалица.

Дали су се једно другом. Створили су вечну звер која хара сновима других. Постали су део универзума и уклесали своје трагове у путеве горуће галаксије. И он јој је купио звезду, јер је волела небо, а она њему оловку, јер је волео да пише. Он ју је створио од пепела који је нашао поред своје куће оне зимске ноћи. И волео ју је као што отац воли своју прву кћер, а она је рекла: „И ја тебе.” И већ ту је знао да је крај. Видео је њене хладне очи и бледе образе, и како јој је рука задрхтала. Знао је да лаже. Знао је да говори то чисто онако. Да ли да му удовољи или или зато што није знала другачије, то није могао да закључи.

Онда се сломила, као стаклена фигура. И ветар ју је однео. Мада, како је он мислио, њено срце је као лав и само га бич може укроти-

ОГЛЕДАЛО

ти. Отров њених змијских зуба сада заувек тече његовим крвотоком. Био је тужан, љут, разболео се. Али, све прође, па и бол.

И другу је створио од блата и песка. Обликовао ју је као вечну фигуру богиње Афродите, надајући се да ће га волети. И волела га је, али он није волео њу. Јер, после прве, то више није могао.

Богдан Плавшић

Гимназија Чачак

Ментор: проф. Александра Мишић

OGRADE

Treća nagrada 3. BEOGRADSKOG OGLEDANJA

Meko tkivo dječjih prstića i grubo željezo. Vibracije i tanki dodir od kojeg sve hrapavo zadrhti. Baklava ograda i dijete koje prati svoje mame korak. Pratim to dvoje sugovornika već drugu ulicu. Sjena pet godina stara vodi glavnu riječ, dugo i neumorno priča. Sputavan čitavim putem od mame i svih drugih, on pokušava da dotakne svaku ogradu i očisti je od smeđeg hrđavog snijega. Slušam riječi spontane što rastu mu iz utrobe i zaslade svakoga ko ih sluša.

„Čija je ono kuća sa velikim prozorima?”

Slijedi kratki i nervozni odgovor: „Muhareмова.”

„A ona prekoputa?”

„Od Markovog djeda Ante.”

Dragocjene trenutke tišine ubrzo gura sa ceste i počinje ponovo.

„Vidiš one strašne balkone sa rupama? E, ko u tom stanu živi?”

„Muharem, sine, nemoj me više ispitivati.”

Malo nepažnje i ubrzo rijetki dječiji bijes dolazi.

„Pa kako Muharem, on je u onoj kući sa velikim prozorima?! Svaki put izmišljaš imena, pa nisam beba da ne skontam!”

„Ako nisi beba, što me stalno ispituješ?”

Šutnja i brza promjena pogleda na svijet. Kuće više nisu bitne. Sada se trudi da hoda samo po crvenim pločnicima. Nije to dječije skakanje po ulici, to je pomno biranje koraka i misli. Crveni pločnici su spasonosni otoci, sivi pločnici neumorna mora. On ne želi smočiti noge i utonuti u morske dubine. Prste još uvijek prebire po žicama. I radost mu ne napušta dušu.

„Opet si isprljao rukave, skloni više ruke sa ograde!”

„Ali očistio sam ogradu.”

„Dobro je, dosta više.”

Iznova se vraća staroj nezamljenjivoj disciplini ispitivanja.

„Mama, zašto je ovdje put crn?”

„Jer je tek napravljen.”

„Pa znam to, ali kada prestane biti crn?”

„Kada puno ljudi i auta prođe putem.”

„Onda od sada u školu idem ovim putem dok ne posivi.”

I po ko zna koji put, taj razgovor ostaje monolog. Vjerovatno njegova mama ne mari za njegovim raspravama zbog svojih briga koje su po

svim ljudskim sudovima važnije nego što je dodirnuti svaku ogradu.

„Eno Murge, on je iš'o s tatom u školu.“

Osrednje visok čovjek dolazi raspoložen i miluje dječaka po kosi. Među rijetkima je koji misle da neće ništa izgubiti ako dječaku pokloni deset minuta bezbrižnog razgovora. Šetaju se zajedno, a ja ih pratim.

„Muško sam, al' ću ti napraviti pitu da je jedeš mami s glave, najveći si u kući.“

„Za sedmicu od kad si me zadnji put vidio, nisam mogao ništa narasti. Tata nisam ni do ramena. Ne moraš se ulizivat, ići ćemo opet na pecanje.“

„Valjda nisi smotan kao brat.“

„A što?“

„Kad smo ga doveli na rijeku, on mislio da je to more, i još nam sve crve pogubio.“

„Joj, jesi zaboravan, pa to sam bio ja!“

„Ne ljutiš se?“

„Ja se nikad ne ljutim, ali znaj da ću ti opet sve crve sakrit.“

Brižni ribar odlazi, a mi nastavljamo hodati. Da skratim vrijeme počeo sam hodati po otocima, po crvenim pločnicima. Neki par pored mene prolazi i čudno gleda moj hod. Nećaju se hoće li pozdraviti prijatelje, mamu i dječaka. Mutno muško lice pravi kiseli smiješak. A dječak ipak uzvraća svojom vedrinom poput modela pred slikarom. Dva poteza kistom i lica su jasna i sjajna. Hvale ga kako je odrastao, možda sa malo manje humora, ali opet ugodno. Na kraju, da ne bi nestao stari običaj u Bosni, pobrinula se dječakova mama.

„Pa, dugo vas nije bilo.“

„Mi smo bili skoro kod vas, vaša je reda.“

„Tako bude svaki put, dođite nam.“

„Doći ćemo, dođite i vi.“

Kiša počinje i brižno tijelo zaklanja malu sjenu. Stavlja mu kapu i odlaze u drugu ulicu. Majke su tu uvijek kada pada kiša. Ponio sam kišobran i ostavljam ih da odu sami kući. Nema nikoga i sada ja dodirujem ograde. Hodam gradom i zapanjen sam koliko ima avlija i njihovih ograda. Svaka avlija ja sam, i svi smo avlije. I imamo ograde, zahrđale. I psa koji je čuva. A zašto ne smijemo dirati jedni drugima ograde? Kažu: imat ćemo žuljeve, isprljat ćemo ruke i rukave. I pored toga kažu: dočekat će nas pas, prepasti. Lajavac. Srce – uplašeno uvijek, jer svi koji su dolazili, krali su nešto. Prvo smo djeca, čista, i mislimo da smo pametni, vjerujemo da je drugačije i onda nas razotkriju, razuvjere i zavijek isprljaju. Krug se zatvara. I mi s njim. Murgo i čovjek kojem nisam čuo ime isti su u očima dječaka. U mojim nisu, okruženje je meni već postavilo sudce. Ima ih, nažalost, puno i zajedno sudimo. Rekao sam sve o tom krugu zatvorenom.

Otvorim se i izbacim sudce. Progledam i vidim da će svi oni kojima očistim ograde, čistiti ih drugima i jednom će doći do mene. Čist sam.

OGLEDALO

Još jednom pogledam i vidim svog lajavca, i shvatim ono ključno – ja postajem hrabar. Prođem pored tuđih srca i svi psi se promijene zajedno sa mojim. Srca refleksivno pružaju njušku pred ruku da ih nježno pomiluju. Dječak je jako hrabar. Ja sam hrabar samo u ovoj priči, teško da ću takav biti u životu. Neka mlada sjena, junak priče, ostane isti, bit će ako ja i vi pokušamo biti kao on.

Ograda je očišćena, pas je spasen i krug je otvoren.

Petar Lučić

Gimnazija Živinice

Mentor: prof. Alma Šahbegović

SVAKO JE NEGDJE STRANAC

Pohvala 3. BEOGRADSKOG OGLEDANJA

V ečeras gledam u zvijezde i sjećam se tebe. Prijatelja. Posebnjaka. Pravednika.

Pamtim kako te posmatram dok sjedimo u školskoj klupi a tvoja crna nemirna kosa pada ti po čelu i dodiruje guste trepavice pod kojima se krije jedan pogled – tužan, dalek i zaronjen u nešto iza vidljivog.

Uvijek sam se pitala o čemu tada razmišljaš. Pretpostavljala sam da misliš o zvijezdama, koje si, znam, najviše volio, jer ništa drugo, najmanje ljude, nisi gledao zaneseno kao njih. Pitala sam se da li to zvijezde na svom nemuštom jeziku uspijevaju da ti objasne tajne života ili se možda ogledaš u njima pronalazeći sebe? Nisam znala, ali bila sam sigurna da su predstavljale neki tvoj čudan način poimanja i oblikovanja svijeta.

Sjećam se, sukcesivno, i onog dječaka. Bio je novi učenik u našem razredu.

Doselio se iz Vojvodine – ravnog i pitomog kraja – ovdje među namrgođena bosanska brda.

Osamljen i šutljiv kao zatvorena kutija u kojoj se kriju uspomene koje ne želimo probuditi, podsjećao me je na tebe. Vjerovatno si i ti prepoznao sličnost jer tog dana nisi mogao ostati nijemi svjedok ismijavanja njegovog razvučenog govora koji se nikako nije uklapao u oštra sječiva riječi surovih razrednih kolovođa. Oni su koristili priliku da uvredljivo istaknu dječakovu različitost, a ti si iskoristio priliku da staneš na njegovu stranu.

Rječitiji nego ikada, spreman i na obračun, suprotstavio si se nasilnicima neobjašnjivom snagom koja se nije mogla nazvati odsutnošću straha, nego više ubjeđenjem da je otpor nasilju i obezvređivanju jednog ljudskog bića važniji od samog straha. Znao si da se samo tako može razbiti iluzija nasilnika o posjedovanju žrtve. Iluzija kontrole. Iluzija nadmoći.

Bila sam ponosna jer si pokazao da si heroj u tijelu šutljivog sanjara, ali sam istovremeno znala da ne postoje heroji bez rana koje znaju nositi sa ponosom. Zato su heroji.

Tog dana ostala sam duže u školi razgovarajući sa našim novim prijateljem Vojvođaninom – Lalošom – ne znam je li tebi stigao ispričati

da se ljudi u Vojvodini zovu Laloši. Pričali smo i o tebi i o tome kako si govorio da ljepota različitosti umire u trenutku kada pokušamo biti neko drugi, a ljepota čovječnosti kada ubijamo različitost. Znali smo da te nasilnici nisu razumjeli, oni ne znaju da postoje ljudi koji ništa tako tačno ne spoznaju i ne osjećaju kao nepravdu i koji nikada prema njoj ne mogu ostati ravnodušni.

Razmišljajući o tome, na izlazu iz škole primijetismo dvije pognute sjenke, te začusmo glasan smijeh i tupe zvukove. Sjenke su bile nadvijene nad nečim skupčanim na podu, po čemu su sijevale salve nasilničkih pesnica. Glas me izdao, ali vrisnula sam u sebi. Znala sam da si ti.

„Pustite ga!“, uzviknuo je dječak pored mene kojeg si ti ranije tog dana spasio. Vođen že-ljom da zahvalnost iskaže vraćanjem istom mje-rom, nasrnuo je na njih.

Napadači se skloniše, ali skupčano tijelo i ne zadrhta. Jasno pamtim tvoje tamno oko kako viri ispod raščupanih crnih uvojaka. Ugašeno za nas, ali živo za sebe, sa odsjajem zvijezda koje negdje, znam, napokon izbliza gledaš.

Dječak i ja pogledasmo se kao dva vojnika tek izašla iz teške bitke.

U tom trenutku razumjeli smo šta je otuđenost, a šta herojstvo. Shva-tili smo da se svako negdje osjeća kao stranac i da je najteži onaj stranac u nama, ono nepoznato sa čime se borimo i šta nastojimo pobijediti. A tada smo sve troje bili stranci: razdvojeni, izgubljeni i razapeti između onoga što smo željeli ostvariti i krutih socijalnih okvira koji to nisu do-zvoljavali.

Ali ti si to uspio. Znao si da je moć nad drugima u stvari najobičnija slabost prurušena u silu i ništa te nije sprječavalo da pratiš glas svog srca koje nikada ne bira lakši put.

Ja to shvatam tek sada, kada se, zbog tebe, više ne osjećam kao stranac.

Zapamtila sam jedan stih Mike Antića koji si volio: „U samoći smo ljudi. U čovječanstvu smo metež“. Danas mi se zbog tog stiha u sjećanje javljaš kao osamljena zvijezda obasjana sjajem pravednosti što visoko na nebu gori žarom zlatnog oreola koji zamišljam da nosiš i svjedoči da ljudi poput tebe prolaze ovim svijetom, sanjaju i ostavljaju svoje tragove. Tada sam sigurna da si sretan jer znam: pravednicima su zvijezde uvijek bile bliže nego ljudi...

Haruna Bandić

Prva gimnazija Sarajevo
Mentor: Damir Šabotić, prof.

РАТЛУК ОД РУЖЕ

Похвала 3. БЕОГРАДСКОГ ОГЛЕДАЊА

Било је тешко држати очи приковане за пут, а не бацати брзе погледе ка плавосивка-стом небу Француске. Поред Предрага седела је драга Јелена, замишљена са путном торбом у крилу, а на задњем седишту њихова уснула кћер.

„Хоћемо ли мало да предахнемо?“, упита он Јелену, нашта она само питомо климну главом. На чистини зелене пољане јели су ратлук од руже: кћер Весна је грицкала ружичасту послатицу у мајчином наручју, Јелена га је појела у једном залагају, док га је Предраг густирао како би се уверио да заиста осећа ратлук под својим језиком. Посматрао је небо. Облаци француског неба струјали су као брзи бродови небеским морем, а са њима и његова храброст.

Током првих, најтежих дана, Јелена се будила рано како би посвршавала већину кућних послова до скромног доручка у оскудном стану, чија је највећа просторија служи-ла за стециште њихове наде – за кројачку радионицу. Свакојаке материјале добављали су из кројачке радње, где су им спуштали цене, знајући колико им треба и колико мало имају. Берберин за псе преко пута мамио им је муштерије. Но, посао је текао споро као мед, али су Предраг и Јелена шили у тишини поклоника упорности. Током првих, најтежих дана, Предраг је био фасциниран облацима који су пловили небом готово сваког дана, и не само небом, већ и његовим очима, док га Јелена не би почастила ратлуком и погледом подршке и молбе. Скривао се у сети кад га ни шетње са породицом и вечери под стаблом јоргована у дворишту зграде нису могле одржати.

Ти дани су сада били далеко иза њих, али са прозора њиховог стана и даље је треперила светлост заједно са звездама на небу изнад градића Le Lilah. Све поруцбине беху готове, таман кад су Јеленини прсти, који су најпре пролазили кроз тканину као зуби чешља кроз глатку косу, успоравали свој ток. Овога пута није морао умилно да је замоли да одспава. Отворивши климава врата, Јелена је застала на трен, цокнула и одмахнула главом. Иако је Предрагу била окренута леђима, знао је да је њено одмахивање главом било пропраћено осмехом. Чим се Јелена измакла у страну и ишчезла у мрачан ходник, Предраг на вратима угледа Весну, која му брзо дотрча са металном чинијом испуњеном сада његовом омиљеном послатицом.

„Хвала Весна, али требало је да си већ увелико у кревету. Не љути ме.”

„Знам тата, али имам добар разлог. Данас сам те цео дан посматрала и зачудила сам се како си непрестано гледао у небо. Исто сам приметила да мама не изгледа срећно због тога, па сам се сетила да ти је давала ратлук од руже и ти би одмах престао да посматраш небо.”

Извадила је један ратлук из чинијице и метнула му га у руке.

„Овако ћеш се осећати боље, зато ти га мама и даје, зар не?”

Предраг ју је сместио у своје крило, па тек онда расцепио ратлук напола зубима. Упутио је својој милој девојчици благ осмех и захвалио се.

„Ти ми понекад делујеш јако тужно, тата. Разумем те, и ја сам понекад тужна, па не знам шта ћу са собом.” Помиловао ју је по глави.

„Шта ти радиш кад си тужна, Веки?”

„Мислим о нечему што ће ме натерати да се покренем.” Лице јој се наједаред озари.

„Причај ми о ратлуку, тата!”

„Ратлук се прави на високим температурама, тако високим да ти помуте ум и одвоје те од свега осталог. Прође доста времена док се не спреми, али вреди посути га на крају шећером, спаковати и поставити га на витрину. Укуси су разноврсни, међу њима срцу ми је драг ратлук од руже. Благот је укуса, који је преко потребан души... мама и ја желимо да у њему уживаш што више можеш. Запамти то.”

Одећа, књиге, касете и остале потрепштине биле су спаковане у кофер, већ утоварен у воз. Међу пртљагом нашле су се и њене балетске хаљине, оне које је највише волео да шије иако су му задавале и бол. Куцнуо је час да се врате у Србију, али најпре само Весна. Околности живота никад нису постојане, закон се променио, стога су Предраг и Јелена испраћали кћер на железничкој станици; после ће се вратити у стан и чекати две године на своју пензију.

„Не бринем се, мама и тата. Само је потребно доста времена, али ће вредети. И тата, нећу заборавити.”

Светло је треперило заједно са звездама док су двоје већ старих људи туговали због раздвојености од своје кћери и трпели горе муке од претходних кад год би јој послали писмо јер морају још чекати. Молили су се за њене дане без много мука у Србији и одахнули би при пристиглом одговору да је она добро. Далеко од њих, млада девојка је налазила да је све теже уживати у ратлуку од руже, суочавала се с бројним губицима, самоћом, и давала себи обећања да ће издржати и да никако неће рећи родитељима да чезне да се врати у Француску, јер су били тако близу повратку. Кад је време најзад престало да их мучи, Предраг и Јелена су се вратили у своју отаџбину, спремни да одахну и осете благи укус. Весна их је доче-

ОГЛЕДАЛО

кала на капији куће своје тетке која се лепо бринула о њој. Видевши је још с краја улице, Предраг јој је потрчао у сусрет. Најзад јој је опет био близу, али се убрзо уверио да их је у писмима мила Весна лагала.

Земља га је узела у наручје и он никад није сазнао за Веснине муке, јер их није хтела испричати. Вечно је склопио очи не опростивши себи умор у кћериним очима и држању. Две светле тачке његовог живота остале су саме поред гроба, од којих је прва стајала у тишини, немоћна да се помери, а друга се сагла да спусти металну чинијицу испуњену ратлуком од руже, баш као пре толико година.

„Дајем ти га, мили тата, да не будеш тужан тамо горе, да знаш колико и мени значи. Нисмо ни ти, ни ја, ни мама они који живе надајући се да ће нам на крају ратлук увек бити надохват руке, већ живимо уз помоћ њега, као подсетник да није увек ту само мрачан ходник. То сам одувек знала и никад нећу заборавити.”

Након тога су кренуле кући. Наједном је задувао ветар и заковитлао шећер са ратлука од руже високо у облаке мирног тока.

Тамара Аралица

XII београдска гимназија Београд

Ментор: проф. Ружица Медаковић

VOZ

Pohvala 3. BEOGRADSKOG OGLEDANJA

Znam da sam sjela u voz onog dana, iskreno pomislivši da će to biti Zmoja posljednja vožnja. Bila mi je poput brazde urezana u dušu ova pruga, a pluća su već poznavala svaku promjenu klime i svaki pritisak. Teret koji bi se spustio na njih poput oblaka, gušio ih je do iznemoglosti, sve dok opijena prazninom ne bih odlutala pogledom i dušom u pejzaže planina, rijeka i drveća koje smo prolazili. To golo drveće, znalo je već sve, poznavalo me i primijetilo koliko me je samo mamio svojom okrutnošću. Mamio me je spokojem, mamio me užasavajuće nabujali Lim. Sanjala sam besramno kako mi se usta pune vodom, kako postajem njen kamen, hrana za ribe, veličanstveno kao da ne postoji na svijetu ništa ljepše od umiranja i rađanja, ništa tako čudesno kao promjena oblika. Nekakva ogromna nesreća ustanila se u mene i vrištala, a on je sjedio predamnom sa očima pomirenja. Da, to su bile staračke oči nekoga ko je, nakon toliko decenija na Zemlji, sveo svoje račune, pa miruje i čeka, a ja sam očajnički trebala Mir. Pogled više nije bio ni skriven. Zurila sam u njega, proučavala ga kao biljku... Kao biljku, kažem, jer je bio biljka, samo u ljudskom obliku i sa najblažim osmijehom. Bio je drvo, možda jasen...

Poželjela sam poput djeteta kad drhti, da se mogu samo ogrnuti njegovom radošću i snagom duha kojom je upkros starosti zračio. Mene je izjedao nemir, mučili nesanica i odvratan bol u želucu. Tako srećan, tako divan, kako mi je izgledao, imao je plaćne oči. Da li zbog mog selektivnog primjećivanja ili nečeg drugog, ne sjećam se da sam ikoga u kupeu zaista pogledala osim njega. To što mi je tajnim pismom govorilo lice starca bilo je zanimljivije od trivijalnosti drugih saputnika. Jedna riječ, nevinija od djeteta, igrala mu se i sijala na čelu. Htjela sam da povjerujem da je i on bio nečije utočište. Sjećam se da sam se nasmijala jednom, možda, ali toj osobi moj osmijeh vjerovatno nije uzličio na tako nešto. Ipak, nasmijala sam se. Uz svo ogorčenje i prazninu koje sam svakog trenu priželjkivala da izbljujem na prvog ko bi me ma kakvom riječju dotakao, javila se u meni potreba da svaki svoj damar prepustim utješnoj misli o tome da oduvijek postoji kraj.

Kad sam se probudila, već smo bili stigli. Badem, veliki badem čije je cvjetanje najavljivalo proljeće u njenoj avliji, prva je slika mog sjećanja na djetinjstvo. Činilo mi se da sam ga još u vozu namirisala, ali na stanicu me je mjesto druga ili brata dočekao vonj nekakvog ustajalog jada.

Krenula sam s glavom preteškom za moja ramena i koferom malim, taman tolikim da stanu roba i potrepštine za dva dana, pa polako, uz kaldrmu gdje me je u onoj kući sa plavim prozorima čekala ona. Nešto strašno, kao krivica, prevrnulo mi se u stomaku kad pokucah na vrata, a ona se ne otvoriše. I sve dok sam se pela strmim drvenim basamacima ka njenoj sobi, taj me je osjećaj proždirao kao teška boljka kojoj se ne zna ni imena ni lijeka. Kroz prozor njene zamračene sobe mogao si vidjeti cijelu kasabu, taj bivši grad čije uske ulice tako dobro znam, čije stanovnike tako mrzim i volim, minare, i u prvom redu onog pekara Edina. Bože, kako sam sada mrzjela sve te uspomene! Sve te ljude, onu djecu sa kojom sam se igrala, ono dijete koje sam bila, Edinove simite, period Ramazana i džamiju, miris mog naselja, miris njenih modrih ruku i šamiju. Jer svako to sjećanje sabiralo se i prizivalo ono jedno jedino koje se moralo zaboraviti. Nikada neću sebi oprostiti ogorčenje sa kojim sam joj prišla u postelji samrtnika, zgađena kao da je na svijetu bila jedino smrtno biće. Ne, to nisi ti, govorila sam u sebi nateklom tijelu u postelji. Kako da te volim, kad si mi ukrala nju? Ubila si je i sad se izležavaš u njenom tijelu kao parazit. Ti si bolest koja ju je isprašila! A ona je spavala i nije vidjela da plačem zgađena pred onim što vidim, slomljena i uvjerena da je moja nana, davno prije nego što sam stigla, umrla. Ona je spavala, mislila sam, zaštićena od ovozemaljskog zla, dok ne vidjeh: jedna teška suza okvasila joj je obraz, njen obraz veći od neba. Nisam mogla ni da pogledam, ali sam znala da je ona ipak tu i da čuje svaku moju misao. Žena koja ju je čuvala, stara Zejna, Edinova žena, prepoznala me je čim je ušla u sobu. Kako se samo uplašila vidjevši mi nekad lijepe i bistre oči natekle od plakanja, dok stežem ruke svoje nane poput djeteta uplašenog da će se izgubiti! Izgledala sam kao ludak, prazno i slomljeno. Kao ludaka Zejna me je podigla i pomazila po kosi.

"Uvijek je bila kao svila, je li tako, princezo?" Htjela me je utješiti valjda, ali me je dotuklo to što je izgovorila, probivši gvozdenu branu mojih sjećanja. Tu svilu ona je milovala, ta princeza bila sam ja. Shvatila je istog trena i Zejna, da će teško moći sa mnom. Pretvorila sam se u ptičice koje joj je svakog trena moglo ispasti i uginuti. Svaka riječ je mogla biti kobna, slika me je mogla rasparčati snagom stijene. Gledala sam u pod izbjegavajući svaku sitnicu u toj kući što me je surovim pogledom mogla uhvatiti, sve dok me nije odvela u dvorište, na vazduh. Dobra Zejna, kod nje je nana pila kafu skoro svakoga dana kad bi se vratila sa pijace ili iz naših dugih šetnji, kada bi me ostavila da se igram na ulici sa drugom djecom. Kafu je posluživala u fildžanima sa lokumima ili kockom, a s jeseni, kada na ulici nije bilo nikoga, stavila bi i meni jednu i dosula mlijeka. Zejna je, upravo, prije dvadeset i sedam godina porodila moju majku i obrisala joj čelo, pred posljednji uzdah. Plašeci se da ne osjetim kakvu krivicu, uvijek je kao usput govorila da nikada takvu radost nije

vidjela kao što bješe ne majčinom licu kad je začula djetinji plač. „Mnogo sam“, kaže, „plakala“, kao da sam znala da je umrla i da me nikada neće podojiti. „Onaj pasji sin od tvoga oca“, govorila je, „prevario ju je i pobjegao!“ Do dana današnjeg nisam saznala ni ko je ni šta je bio taj moj otac. Nana je svetački ćutala o svemu, a nije me ni interesovalo. Imala sam dedu Adema i to je bilo dovoljno da se nikad ne osjetim usamljeno i odbačeno. Čak ni onda kad me je Sahret, sin Ibrahima stolara, na ulici prozvao srpskim kopilem, pa je Vezira, majka mu, popila batine napaćenog stolara koji je namjanje vremena provodio na svjetlosti dana i sa porodicom, radeći od jutra do mraka u svojoj stolarskoj radionici. Nanu Aminu i Adema svi su duboko poštovali, a to što ih je zadesilo i način na koji su se sa sudbinom suočili, služilo je kao primjer dobrote jednih iskrenih vjernika. Ipak, poneki hajvan, kako ih je Adem nazivao, morao se porugati. Vezira je za to, valjda, imala svoje razloge. Godinama nakon toga niko nije pominjao moje čudno porijeklo.

U premalom gradu svaka riječ i svaki postupak se mjere strogim pravilima opšteg morala njegovih građana. U mom gradu najteži prekršaj morala bio je mješoviti brak. Ljubav koja bi se tako često rodila između pripadnika različitih vjeroispovjesti bila je osuđivana kao težak grijeh, pa su je izbjegavali koliko su mogli. Iako su se poštovali pravoslavci i muslimani tog grada, nisu mogli podnijeti ono što se neminovno moralo dogodati – miješanje. Bila sam srednjoškolka, lišena takvog „razuma“. Sanjala sam kao svaka mezimaca da će mi se život u najljepšem ruhu prikazivati zauvijek, da ću zauvijek biti princeza kakva sam bila svojoj nani, svom dedi, svima koji su me voljeli, a voljeli su me svi. Voljeli su me i previše, nesvjesno stvorivši u meni iluziju koju ću vječno nositi. Bila sam princeza i njihovo pile, koje nije dotaklo ništa što bi moglo da boli. Od tada pa nadalje, svako suočavanje sa nekom grubošću, sa ružnom realnošću, mene je boljelo više nego normalnog čovjeka. Bila je to neka iracionalna doza emotivnosti koju sam uglavnom nosila kao svoj štitić, ali koja bi me slomila svaki put kada bih nekoga pustila da proдре u to. I tako, učinilo mi se, a ko zna da li je i to bila istina, da je najteže snositi eterizovanu ljubav, onu koja nije imala ili nije dobila dovoljno šansi da se ostvari. Takva ljubav bila mi je kao natepirana bomba, lavina koja mi se svake sekunde mogla obrušiti na psihu i zdravlje. Toliku sam joj opasnost pripisala kao da je rizična trudnoća, poput trudnoće moje majke, koja će možda donijeti radost, a vjerovatnije smrt. Bila sam zaljubljena i voljela sam potpuno iracionalno jer ni za šta drugo u tom slučaju nisam bila sposobna. Nakon toga, sve je bilo podnošljivo. Sve je čak nosilo sa sobom izvjestan mir, sve je izgledalo suviše jednostavno i suviše normalno, ali ja nisam bila. Ja nisam dozvolila svom životu da uplovi u brazdu smiraja kakvom se obično prepuste svi, nego sam ga, radeći samo i jedino protiv sebe, komplikovala i onda kada za to nije bilo ni najmanje potrebe. Nažalost, moje su želje bile teško dostižne, a

da li je upravo magija nedosežnog učinila svoje u tom slučaju, ne znam. Ipak, u meni se nagomilala snaga i skamenila volja nastavivši da drobi sve pred sobom, da lupa i ubija.

Odveo me je u šetnju do jedne uzvišice sa koje se cijeli grad mogao vidjeti i rekao: „Da... Naš život mogao bi biti veći nego ovaj grad.” Htjela sam mu reći da je on postao moj život, da ne mogu biti slabija nego što jesam od onog trena kad ode do onog u kom mi se vrati. Svaki moj uzdah bio je bolan i teži od olova. Pitam se da li je ikada osjetio moju bol i ono što me je ubijalo. Ako me ne želi, mislila sam, nema me i ne postojim. Ali nije bilo tako, zar ne? Oni su je našli, oni je odabrali, savršeno glupu, mirnu i pažljivu, od savršenog roda koji je slavio časnu slavu i ložio badnjake svakog januara. Brisao mi je suze dok je i sam plakao, učutkivao moje jecaje. Cvilela sam poput štenadi udavljenih. I zaista, neko je u meni davio tek rođeno dijete – ono koje sam pobacila tog dana vrišteći u sebi da niko ne čuje koliko se cijepam. A on je samo govorio da me ne zaslužuje, da ne treba voljeti takvog skota, da je tako bolje i da ću biti srećnija bez njega. Naravno, morala sam pobjeći. Daleko od tog grada, od njega, njegove porodice i roditelja koji bi me grlili i žalili. Da sam samo drugačije rođena, bila bih savršena. Ovako su žalili moju ludost. Prihvatili bi me, samo da mi djeca budu njihova, samo da se odreknem imena pa ću biti savršena i voljeće me kao svoje čedo, kao što su i do sada. Nana i dedo plakali su danima. Istorija se ponovila, valjda, a genetika učinila svoje. Učinili su svi da se osjetim postideno, da pomislim kako sam ih izdala, ali niko nije digao ruku. Sami su znali, dovoljno je zabolio pogled.

Ni ja više nisam bila ja. Oni nisu poznavali ono što sam postala. Patili su i plakali za onom koja bješe davno umrla, a ja sam se svakog dana sve više udaljavala od one koju su voljeli. Ako ne bih bila u sobi zaključana, lutala sam i skrivala se po mjestima na kojima me niko ne bi ni tražio, sve dok se škola nije završila i stiglo vrijeme da odem na fakultet. Od tada više nisam mislila i svaki moj korak bio je bijeg. Dolazila sam rijetko i rijeđe, još rijeđe. Oni su se počeli truditi da omekšaju moje zahladnjelo srce u koje ništa više nije moglo prodrijeti. Ostala sam negdje daleko od njih. Daleko od njih, ja sam se gradila, ne razmišljajući više ni o čemu, ni o kome, hraneći ego zadovoljstvima hladnog srca kakva mi je samo jedan veliki grad mogao pružiti. Činilo mi se ponekad da su me u životu varali svi, ako bih definisala vjernost kao pseću odanost koju sam trebala i zahtijevala, a nikada zaista dobila. Mislila sam – ako im dozvoliš, oni će uvijek uzeti mnogo više nego što zaslužuju, a ljubav je cijela bila u tom jednostavnom činu predaje. Da li smiješ pred nekime da budeš ranjiv i vjeruješ da te baš taj neko neće povrijediti i da, ma koliko dugo zuriš u bezdan drugih lica, nijedno nije kao to i svako je baš isto to? Kad duboko u sebe zaroniš, da nađeš samo jedan jedini lik i ništa više. Onaj koji daje ipak je u prednosti, ali i on ponekad ponizan

OGLEDALO

kleči pred vratima svojih želja. Smiješno je zvučalo uvjeravanje da onaj koji zaista voli može ugušiti sopstvene želje.

I ništa... Šta se promijenilo mojim povratkom? Plakala sam u Zejnom krilu sluđena, sluđena. A ni ta žena, pomislih, nije više ona Zejna koju sam pamtila. Nisam ni ja ona princeza. Nije ni on tog dana kad sam ga vidjela bio onaj iz mog djetinjstva, ona moja velika ljubav, već tuđi muž i otac. Čak nije više ni boljelo. Taj pogled tako stran i zagrljaj hladniji od ruske šume, nekad tako poznat i siguran. Samo je osmijeh na mom licu bio blažen i siguran kao pomirenje i oproštaj, kao kraj konačan.

Hana Rastoder

Gimnazija „Slobodan Škerović” Podgorica

Mentor: prof. Violeta Zečević

2/5 глинорез

Александра Милутиновић 2017

Александра Милутиновић: Мој кућни љубимец

Уметничка школа Ниш

Ментор: проф. Ивана Станковић

НА ПЕРОНУ

Причао ми је мој добар пријатељ о њему, те ноћи када је он требало да буде ту, није га било. Она је чекала, чекала и чекала а возови су безумно тутњали.

Каже мени тај мој добар пријатељ да је била лијепа жена. Имала је модроплаве очи, ситне пјеге око прћастог носића и сњегнобијелу кожу. Није јој видио косу, каже, прекрила је марамом.

Стоји она тако, стисла неки замотуљак па га грчевито припија уз груди. Чека, чека и чека, али њега нема. Каже тај мој добар пријатељ да зна да мушку особу чека јер само кад мушкарца чека, жени тако играју очи. Али овога баш нема и мрак се почео спуштати а она непомично стоји. И возови су стали. Све је мирно. Све је утихнуло.

А овај мој пријатељ често проводи вријеме на жељезничким станицама јер он је свјетски човјек. Прикупља интересантне приче и мени их доставља. Ја их уобличим, направим од њих мистерије, а онда наставимо трагати за још бољим, луђим и успјешнијим.

Снијег јој пада на свилене трепавице и румене образе али она га не брише већ се од тоpline њезина тијела топе и попримају изглед суза. И руке јој попримају плаву боју, а кољена лагано задрхте сваких неколико секунди.

– Бојим се, заледила се – каже тај мој пријатељ.

Не помјера се, не види се више ни пара из њених танких уста. Да ли дише? Само тако стоји и дрхти. Али није њој хладно, стоји тек нека три сата, њу су сустигле туга и чежња. Мора да се нешто лоше десило кад је одлучила тако дуго остати и чекати.

Када се и последњи отправник повукао у своју канцеларију и када је ту на клупи остала још само једна посве небитна особа, мој пријатељ, она клекну и врховима прстију дотакну хладан бетон. Пољуби тихо онај замотуљак и положи га на земљу.

Отежаним корацима се окренула и отишла. Није се освртала. А оном мом пријатељу проради радозналост па када се увјерио да га нико не гледа, похита да види шта је то она оставила.

На смогуљку мањем од просјечне женске песнице писало је „11:11“. Он погледа, посве несвјесно, на свој сат кад оно заиста би „11:11“. Шта би то требало да значи, шта се догодило у то вријеме – никада нећемо сазнати, али да је било изузетно важно, било је.

Тамара Петрушић

Економска школа Бањалука
Ментор: проф. Биљана Гагић Јевђовић

КОКОШИЊАЦ

Зора. Први пијетлови чисте своје гласнице кукурикањем. Кокошији солитер од не-колико спратова полако се разбуђује. Коке пакују зрно кукуруза у школске торбе својих пилића. Меке пахуље лелујаво падају на залеђене цесте. Мали и жути пилићи гегају се на путу до школе, док фебруарски вјетар носи њихово перје на све стране. У колони школа-раца налази се једно пиле, ништа другачије од осталих, и размишља о окрутности пилећег живота. Одједном, оно прекину свој депресивни ток мисли и сјети се прекора напорних кокошака, како је њима овдје дивно, а афрички пилићи немају ни довољно пшенице, а ка-моли црвића. Међутим, ово мало пернато створење нису занимали афрички пилићи, него свијет из блиске средине који свакодневно виђа, као што су сиромашне, окрутне кокошке, и они које никад не виђа – умјетници.

У школи је пролазио час за часом, док не дође и тај посљедњи – час одјељенске пи-леће заједнице на којем разговараху о претходно гледаној представи у пилећем позо-ришту. Та жалосна представа била је по свој прилици прављена за гуске. То је била огро-мна срамота за кокошији род, нарочито за пилиће из онако угледне школе. Текст као да су написали тек рођени пилићи, реализација жалосна, а хумор изједначен са вулгарним јер данашњи „умјетници“ нису способни да напишу нешто боље, а „глумци“ да нешто боље прикажу. Ипак, једна кокошка помисли да је прикладно изјавити да све пилиће то исто чека у животу и да је управо то њихова свијетла будућност. Тада сви пилићи, ученици ове веома угледна школе, образоваше својим младим кљуновима једно запањено О, и док једним крилом лупаху о сто смијући се, другим брисаху горке сузе потекле из сјајних пилећих очију. Трагикомедија – права трагикомедија. Оно наше пиле није могло да се не запита шта један умјетник, ако уопште постоји, мисли о чињеници да се онаква пропаст игра у позоришту, а нека његова узвишена драма није наишла на одобрење пијетлова јер није довољно комерцијална, питка и заглупљујућа. Сигурно бесни, плаче и куне овај свијет, а можда му гњев доноси инспирацију. Пиле то заиста није знало.

Оно је одавно престало да чита. Трудило се заиста, али дошло је то вријеме када се користило изговором да нема кад, одбијајући истину да нема шта паметно да се прочита. Најпознатија пилећа књижара, иронично названа „Култура“, продаје на хиљаде љубавних романа, заглупљујућих колико и она представа, и ниједан не оставља утисак на било којег читаоца који је за живота прочитао

више од двије књиге. Једино што може да се чита јесу класици, који се, наравно, најмање купују. Прави умјетници, писци и пјесници, сигурно се преврћу у својим гробовима, стомаcima или гдје су већ завршили. Пиле је замишљено пролазило поред улаза у иронично названу „Културу“, тјешећи се да, ако ништа друго, бар разликује добро дјело од лошег. Није могло да се не запита како се један савремени умје-тник осјећа када се његово ремек-дјело, писано годинама и још толико усавршавано, нашло на полицама одмах поред „Педесет нијанси жуте“. Сигурно га то боли, разара његову крхку умјетничку душу израђавану окрутностима живота, а овим сазнањем до-крајену. Можда он сада цијепа листове и уништава пилеће писаће машине, можда још један велики потенцијал управо одустаје од свог талента и умјетности. Пиле то заиста није могло да зна.

Након што је одустало од прозе, одлучило је дати шансу америчким пилићима који се међусобно називају пјесници. Чинило му се да је свака пјесма слична, а порука иста – волим своје четири килограма тешке батаке. Није могло да их не сажаљева јер ће те дебеле батаке убрзо глодати људи, а потом их бацити псима. Жалило је необјављене пјесме које се баве неком дубљом тематиком и несхваћене пјеснике које овај кокошињац слама. Можда утапају своју бескрајну тугу алкохолом, можда своју инспирацију закључавају дубоко у своје пилеће срце, далеко од површних пијетлова који то никада неће разумјети. Пиле то заиста није знало.

Схватило је да живи у ери слободе, гдје свако изражава своје мишљење, а свака мисао назива се умјетност. Божанствено је што за сваку необичну мисао кокошја црква не шаље народ „у супу“, или што би људи рекли, на инквизицију, али то је довело до општег хаоса. Сада свака кокошка мисли да лети кроз облаке, а сваки пијетао се упорно кити пауновим перјем које му никако не припада. Музика се одавно свела на кокодакање; пастирска фрула се више не чује. Бити умјетник, боем, несхваћена душа постало је популарно, али је одбило оне праве умјетнике који свој дар носе у себи, испод перја и коже. Они се не могу пробити поред кокошака које офарбају перје у љубичасто, ставе беретку на главу, умоче ноге у тинту, па ходају по платну. Чак имају храброст да се називају слика-рима и да сопствене трагове продају као умјетничка дјела. Пиле је замишљало како један уплакани умјетник гута цијанидно зрно, док се њихова унутрашња искра гаси, потопљена бујицом самопрокламованих сликара. Можда ће се његов сјај видјети кад буде касно, можда на нечијој трпези. Пиле то заиста није могло да зна.

Ноћ. Мјесечине као да нема. У мрклом мраку безбрижно дишу „умјетници“. Скоро свих петнаест „умјетника“, колико овај соли-тер има становника, снихаху слатке снове о црвићима. Само једно пиле гледа у мрак. Изгледа да ће умјетникова судбина заувјек

ОГЛЕДАЛО

бити трагична, а живот тежак као ова дуга хладна зима. Биће да прави умјетник никада није био крив за сопствену несрећу. Прави кривац је кокошињац у којем живимо, али кокошке ће заувјек становати у кокошињцу. Можда је требало да питате умјетника о његовом поло-жају и судбини, наравно, ако га икада пронађете, јер ово пиле о томе заиста не може да зна.

Миа Жабић

Гимназија Бања Лука

Ментор: мр Бранка Љубојевић

НИЈЕ ПРВА КОЈА СЕ УДАЛА

Запутио сам се црвеним тепихом, све од вина уфлексаним, на неко славље незнано, чисто да тугу угасим. Чекај, брате, где ме овај тепих води? Је л' то црква, или већ шта је? Ено крста и олтара, па то црква мора бити. Свештеник дели круне. Пре тога, млада вео скиде. Гледали ме људи чудно, рекох да сам са младине стране. Те очи се не заборављају лако, давно су на срцу уклесане. Како то да више не гледају у мене? Ништа ми није јасно. Рекла је да ће да ме чека.

Фешта се запутила даље, док је калдрма весело одзвањала. Сватови наручују песме, куму сви хоће да угоде, ал' тамбураши слушају мене, јер моју тугу виде. Рупу на срцу крпим вином, задњи грош у трубу стављам, остаје ми само магаре и дедин шешир на врх тавана. Када песма утихне, сватови се разиђу, Цигани се опаре, ја на дну остајем. Мој верни другар ушати, моје мало магаре, слуша најбоље. Не разуме много, ал' све зна. Цео живот је теглио ствари, а сад и ја терет осећам.

Изигран сам, збачен са седла, преварена варалица. Срце сломљено, душа проклета, туга ми друштво прави. Враг ме по рамену тапше. Пусту снови, ал' не бива лакше. Није прва која се удала.

Лука Лукић

Гимназија Младеновац

Ментор: проф. Бранислава Каран

Геа Лукшић: *Шпиље и мора*

Гимназија „Андрије Мохоровчић” Ријека

Ментор: проф. Давид Карасман

Dok su se prvi bledonarandžasti sunčevi zraci pospano dodirivali sa prozorom moje sobe i uporno se sudarali sa zavesama boje tamnog ćilibara, iz kuhinje se već osećao primamljiv miris kukuruzne kaše sa đumbirom i crnim trešnjama koju je vredna domaćica kuće Đovanina pripre-mila rano, u svitanje. Probudio sam se, a u ušima mi je još uvek odzvanjao prijatan zvuk madri-gala koji sam juče slušao na koncertu priređenom u papinim svečanim odajama. Sa Luidijem i Tomazom pre podne sam proveo u šumi gde smo lovili ptice. Posle nekoliko sati dve jarebice i tri fazana virili su iz naših lovačkih torbi, spremni da nam narednih dana obrađuju nepca kao ukusno i slasno pečenje. Tokom ručka uživao sam u toploj čorbi od koprive, a zatim, sit i zadovoljan dobrim ulovom, opustio sam se sedeći na svojoj omiljenoj stolici kraj prozora, pušio duvan i prelistavao knjige Dantea, Petrarke, Tibula i Ovidija. Tu ležernu usporenost vremena zadržao sam još malo sa zadovoljstvom čitajući odlomke iz Bokačovog Dekameronu. Potom sam išao u krčmu Kod napuklog bokala, gde bokali jesu bili stari, okrnjeni i napukli, ali je vino bilo dobro i posle nekoliko čaša tog groždanog nektara u krčmi je vladala harmonija žagora i smeha. Uz partiju karata i dama, upustio sam se u žive razgovore sa ljudima, raspitivao se o događajima i novostima. Slušajući ljude, opet sam shvatio da se, kao i u knjigama, i u životu uvek jasno raspoznaju raznorodni ukusi i ljudske različitosti. Posle ovog okrepljujućeg odmora otišao sam u svoju umetničku radionicu, gde me je već čekalo pedesetak pomoćnika i učenika da zajedno stvaramo jestiva za naše duše. Đulio i Frančesko su uveliko isušivali lanena i orahova ulja za nove slike koje su nam poručili, a ja sam seo za sto i slobodno

pustio ruku da po sećanju nacрта likove Lede i labuda koji su me pre neki dan oduševili kad sam ih video na Leonardovoj slici. Nakon toga sam se sa pomoćnicima uputio u Vatikan jer je trebalo nastaviti dugotrajan posao koji nam je papa poverio — da oslikamo zidove soba za audijenciju. Danas sam konačno završio svoju veliku sliku u prvoj od tri sobe. Pored likova Platona, Aristotela, Sokrata, Pitagore, Zaratustre i još dvadesetak drugih koje sam slikao proteklih godinu dana, danas sam u donjem desnom uglu završio slikanje i poslednjeg lika, meni najpoznatijeg — svog. Svi drugi likovi su uglavnom u pokretu, ali sebe sam naslikao tako da gledam u gledaoca. Sad ću baš uvek biti prisutan. Oči u oči sa gledaocem. Dok god slika bude ostala na ovom zidu, gledaću kao svedok one koji je budu posmatrali. Nem. Sjevremen. Umorno, usporeno, ali spokojno, zadovoljno, na kraju ovog dana odložio sam četkice i boje, obrisao boju s ruku, udaljio se od zida i još jednom značajno pogledao sliku od skoro osam metara. Eto — pomislio sam — veliki idealisti i materijalisti na istom mestu. Duša i razum neraskidivo spojeni u umetnosti. Pa, kao i u životu. Suprotnosti koje se privlače. Dva dela jedne celine. Atinska škola u renesansi. – Dok sam tako razmišljao, začuo sam duboko usporeno disanje iza sebe i okrenuo se. Na vratima sobe ugledao sam smeđokosog i dugobradog čoveka. Izoštrivši već pospani pogled, prepoznah krupnookog, ćutljivog i uvek ozbiljnog Mikelandela. I on je već mesecima, usamljen i svojom voljom naj-češće skriven iza velikih paravana, u tajnosti slikao u drugom zdanju. Znalo se da je uvek takav, tajnovit i nedokučiv. Neprimetno sam zaustavio dah od treme i straha, jer je baš on bio prvi gledalac moje tek završene slike. A onda sam ponovo polako udahnuo, videvši kako se, lagano ali prodorno, širom otvaraju njegove inače velike oči, a usne blago razvlače u dugačku crtu na licu koje, zakleo bih se, kao da je poprimilo neku nenadanu vedrinu. Gotovo neprimetno, počeo je da klima glavom i dugo netremice posmatrao zid koji sam upravo oslikao. Onda je, podižući ruku prema vratima sobe, ozbiljno rekao: „Rafaele, dođi sad ti da vidiš šta sam ja naslikao na svodu kapele“. Pod zvezdanim okriljem vedre prolećne noći koju je osvetljavao veliki mlad mesec, tiho i mirno, s prećutnim uzbuđenjem, uputili smo se prema Sikstini. Pre nego što sam ušao u kapelu, zastao sam ispred vrata, na trenutak zadržao dah i, osetivši blagu tremu, zakoračio unutra pogleda podignutog prema svodu. Ono što sam video zaslužuje potpuno novu stranicu u mom dnevniku.

Ivan Filip Kovačević

Savremena gimnazija Beograd
Mentor: prof. Zorana Putniković

KASNI GOST

U jednoj kući u centru grada postoji kancelarija puna naslaganih papira, polunapisanih pismama i svezaka ispunjenih starim idejama. Jedino što se u njoj čuje jesu zvuk olovke o papir, sat što otkucava sekunde do sledećeg minuta i kiša koja udara o prozor. Povremeno se čuje i pucketanje vatre iz kamina dok obasjava sobu narandžastim svetlima i stvara senke koje plešu po zidovima.

Odjednom, odnekud su se izmigoljili novi zvukovi. Oni narušavaju ovaj mir – zvuk kopita što lako i ritmično udaraju po popločanoj ulici i zvuk točkova koji odskaču po tim pločnicima. Čovek koji sedi za velikim stolom prestaje da piše i ustaje polako iz kožne stolice. Njegovi koraci su nečujni dok prilazi prozoru i povlači zavese gledajući u upravo pristigle kočije ispred njegove kuće. Kako izlazi iz njih, putnik širi kišobran, sakrivajući svoje lice, lagano se penje uz nekoliko stepenika do ulaza da bi pozvonio na vrata. Zvuk zvona odjekuje kroz celu kuću. Čovek stoji nepomično u svojoj kancelariji posmatrajući vrata dok na njima ne začuje tiho kucanje. Otvara vrata i u sobu pušta gosta srednjih godina koji skida svoj šešir i rukavice.

– Prijatelju, oprostite što te ometam u ovako kasnim satima. Nadam se da te nisam prekinuo u nečemu bitnom.

– Nikako! Uvek si dobrodošao!

Dva čoveka se pozdravljaju i smeše jedan drugome.

– Molim te, sedi.

– Hvala.

Vrata su opet zatvorena i koraci obojice su nečujni dok se šetaju po sobi.

– Mogu li te ponuditi pićem?

– Bilo bi divno.

Sobu odjednom ispunjava zvuk tečnosti koja udara o čašu i iznenađujuće rezak miris viskija.

– Reci mi, prijatelju, zašto si došao?

– Moram priznati da nisam siguran...

– Svakako mi je drago što te vidim. Prošlo jedosta vremena.

– Da, zaista...

Nakon jednog gutljaja, čovek ustaje i odlazi do police sa knjigama, radoznalo čitajući naslove i imena pisaca.

- Znaš, oduvek sam bio zadivljen tvojom bibliotekom.
- Po mom mišljenju, to je najbolja kolekcija koja može da se ima.
- Slažem se. Knjige sadrže znanje. I lako možeš da se izgubiš u njima.
- Ne samo da se izgubiš... Reči imaju moć da nas promene. Ne možeš reći da si ostao ista osoba nakon čitanja dobre knjige.

I upravo su to one knjige koje ostanu sa nama do kraja života. One čiji nas uticaj prati poput senke, bili mi toga svesni ili ne.

- Samo se za takve pisce može reći da su dobri.

- Slažem se. Hajde da nazdravimo!

Čovek ponovo seda ispred kamina preko puta svog prijatelja.

- Za dobre pisce!

- Za dobre pisce.

Zvuk udara čaša jedne o drugu odjekuje kroz sobu dok ne iščezne i postane zamenjen otkucajem sata, udaranjem kiše o prozor i povremenim pucketanjem vatre.

- Znaš li, prijatelju, šta su napisali o tebi?

Čovek posmatra svog prijatelja kako iz džepa kaputa vadi umotane novine, zatim ih lista, dok ne nađe stranicu koju traži i čita negde od sredine teksta:

- Zadivljujuća knjiga koja će vas potpuno očarati i promeniti vaš pogled na svet.

- Jake reči.

- U pravu su.

- Gluposti! Zar moja knjiga može promeniti način na koji neko posmatra svet?

- Ne u potpunosti, ali moram reći da je svaka reč u ovom članku istinita. Bio sam oduševljen tvojom novom knjigom. I mislim da nisam ostao ista osoba nakon što sam je pročitao.

- Tvoj kompliment mi mnogo više znači od bilo kog članka. Hvala, prijatelju.

Kasnije, pošto su više puta dosipali viski i ispijali ga, pošto je kiša prestala i vatra postala žar, pošto je sutra postalo danas, oba čoveka su ponovo stajala pred vratima sobe, pozdravljajući se.

- Zaista mi je drago što si došao.

- I meni. Oprosti što sam banuo.

- Nije problem, uvek mi je drago kad te vidim.

Nakon kratke tišine, čovek iz svog kaputa ponovo vadi novine.

- Zadrži ih. Pročitaj ceo članak. Svideće ti se.

- Hvala ti.

- Pozdravljam te, prijatelju.

- Vidimo se uskoro!

Čovek, sada sam u svojoj kancelariji, neko vreme stoji posmatrajući prazno reči u novinama. Nakon toga se novine pridružuju jednoj od gomila papira, polunapisanih pisama i svezaka ispunjenih starim idejama.

OGLEDALO

Njegovi koraci ponovo su nečujni dok prilazi stolu. Jedino što se može čuti je zvuk olovke o papir usklađen sa satom koji otkucava sekunde do sledećeg minuta...

Darja Devedžić

Šesta beogradska gimnazija Beograd

Mentor: prof. Olgica Rajić

НЕДОХВАТНО

Промешала је четкицом за ликовно јутарњу кафу и погледала кроз прозор. Сетила се како је поцепала сву наду у њему, као свеже априлске зумбуле. Простакуша једна. Говорио је да када је пурпурно небо, анђели праве колаче, а она је знала да ће доћи ветрови и удаљити их. Није умела наивно да верује. Сваког дана јој је пружао ново корито пуно зрака сунца док су се молили Мразу и трчали у мрак. Сретали су звери са шљаштећим очима попут оних флуоресцентних бомбона са вашара. Те старудије су је подсећале на родни крај. Често би тамо ишли, док она није схватила да је завичај место из којег одеш, у које се можда вратиш. Тамо сретнеш оно што тражиш у целом белом свету, а оно је у ствари ушушкано дубоко у теби.

На гробље је често желела да оде, али се он плашио црвених кандила и пластичног цвећа које је она забадала у оштру земљу. Оштру од суше. У том равничарском крају није кишило већ месец и по дана, кажу стари. И мртви нам чак дехидрираше. Гледамо их на старим сликама, или они нас посматрају хладнокрвно, као да им није жао што су отишли са овог света.

Кучићи са стомачићима набреклим од млека цвиле на улазу у двориште; још једна грана кајсије се одломила. Младост и старост воде вечиту битку. Кучићи каткад зацвиле да је пробуде из кошмара, таман толико да се окрене на другу страну. Али ти снови никако да оду. Онда изађе на терасу, ишуња се на прстима, нечујно. Гледа у ведро небо, тада баш наиђе Св. Илија или Перун, исти су они, само је један имао више храбрости да се први појави. Засветле небеса на тренутак и прогорми читавим селом. Довољно да се згрчиш у кревету и стегнеш постељу.

У равници су све роде биле на свом месту. Они одоше на море. Сакупљали су шкољке, а одмах при повратку ју је водио да саде шкољке по шуми. Шкољке по шуми. Чуј то. Девојци на мору израстоше шкрге. Одувек је знала да припада неком другом свету. Знала је да поред овог обичног копна живи и негде другде, у неком другом облику. Почело је десно око да јој прокишњава, најављује јесен ваљда. Желела је да се врати у воду, да провери да ли тамо припада. То је значило — растанак. Он је завијао успомене у колачарски папир како би га се девојка што слађе сећала, потом је стављао све то у рерну, на топло, и тако их заштитио. Одушевљена

ОГЛЕДАЛО

дубинама, оставила је успомене предуго у пећи, изгореле су, постале пепео. Поцепала је његова очекивања као оне зумбуле. Све његове наде су пале у воду заједно са њом. Одвукла их је до дубина, везивала их је оловом и остављала на дну. Била је већ одрасла, а одрасли при недостатку играчака почну да се играју осећањима.

Александра Петров

Српска теоретска гимназија
„Доситеј Обрадовић” Темишвар
Ментор: проф. Биљана Пирвулеску

УСКРШЊА АВАНТУРА

На други дан православног Ускрса три дечака измакла су пажњи родитеља. Носећи у рукама ускршња јаја, кренули су преко пропланка ка шуми. Годинама су слушали приче о њеној опасности и суровости, а никада о њеној лепоти. Одлазак у шуму за њих је представљао авантуру. Сматрали су да су довољно одрасли да се сами увере у истинитост тих прича.

Сам поглед на улаз у шуму озарио им је лица. Младе, тек олиста-ле гране буковог дрвећа благо је њихао пролећни поветарац. Боровнице, дивље јагоде, гљиве, папрати... раздвајали су листопадна од четинарских стабала. Четинари, украшени свежим зеленим иглицама, поносили су се својом висином. Из гнезда обасјаних пролећним сунцем чуо се пој птица.

Незвани гости нису били тихи. Да ли од страха или радозналости, причали су гласно. На трен би се утишали када би нагазили на неку суву гранчицу, јер је тај изненадни звук у њима изазивао страх. Спокојство природе би за трен било нарушено њиховим вриштањем. Храбрили су се међусобно, причајући о херојству њихових предака. Дан је одмицао и у шуми је било све хладније. Таман облак је за трен прекрио сунчеве зраке. Почела је киша. Муња и гром се поиграше, а уплашени дечаци потрчаше кроз шуму. Један од дечака се саплео о грану и пао. У том часу из крошње четинара спустила се веверица. Ко се од кога у том тренутку више уплашио — не зна се — али веверица оде на једну, а уплашени дечак, вриштећи, одјурџи на другу страну. Другови су га једва стигли, оставши готово без даха. Испред себе угледаше пећину.

За тренутак су били у дилеми да ли да уђу. Плашили су се да је унутра некаква звер. Песма грома, која је одзвањала небом, помогла им је да брзо одлуче. Држећи се за руке, утрчали су у пећину. Из далеке дубине као да је избијала нека светлост. Ноге су им дрхтале, али су ипак кренули ка њој. Светлост је била све јача кад иза себе зачуше бат корака. Окренуше се ка излазу и потрчаше колико их ноге носе. Кад тамо...

Деда Гаврило је у рукама држао полусуво грање. Храбра дружина се постидела свог поступка. Деда је обећао да ће их вратити кући чим стане киша. Наравно, родитељима ће рећи да их је он

ОГЛЕДАЛО

одвео у шуму да му помогну у сакупљању боровница и дивљих јагода. Дечаци су морали да обећају да никада више неће сами отићи у шуму. Поред ватре, слушајући декине приче из младости, дечаци су на необичан начин прослављали Ускрс. Једнога дана и они ће причати некоме о својој ускршњој авантури.

Ђорђе Шапоњић

Ментор: проф. Кристина Тришић
ЕТШ „Раде Кончар” Београд

KUVERTA

To jutro Marko je kroz prozor ugledao činovnika koščatog lica u smeđem samtenom odijelu kako stoji pred vatima. „Znači, konačno», pomislio je i ustao s fotelje pošavši prema vratima. Stavio je ruku na vrata, ali je onda zastao. U njemu je zaigrao posljednji tračak nade – možda činovnik uopće ne stoji pred vratima, samo mu se pričini. Uzmaknuo je par koraka, natrag prema dnevnoj sobi. Tada se začulo zvono. Duboko je udahnuo i bez mnogo promišljanja otvorio vrata. Čovjek koji je pred njim stajao mogao je imati četrdeset godina ili trideset ili pedeset. Njegovo kruto birokratsko lice nije odavalo takva trivijalna, isuviše ljudska obilježja poput dobi. Kosa mu je bila sasvim uredno podrezana i zalizana, a s ramena mu je visjela teška kožnata torba jednake bezlične smeđe boje poput njegova odijela, čiju je monotoniju tek neznatno kvarila blago otisnuta crvena šahovnica tik iznad kopče. Iz nje su virili bijeli rubovi kuverata na kojima se dalo vidjeti to isto obilježje. Jedna takva kuverta nalazila se i u činovnikovoj ruci, koju je ovaj upravo ispružio prema Marku.

– Marko Lazarević ? – upita suhim glasom. Marku je trebao trenutak da se sabere, da skupi snagu za bilo kakav odgovor. – Da – konačno protisne tupo i primi pismo. – Javite se na vojni odsjek – reče činovnik žustro popravljajući pramen kose što mu ga je pomrsio jutarnji povjetarac.

Marko tek kimne i stupi natrag u kuću, zalupivši vratima gotovo ravno u činovnikov nos. Učinilo mu se kako s druge strane čuje gundanje: –... majku nekulturnu. – Već je u sljedećem trenutku nespretno teturao prema dnevnom boravku. Tu je na drvenom stoliću stajala još jedna kuverta, smeđa, ispod sasvim tankog sloja prašine. Ova nije nosila nikakva obilježja, jedino masnim slovima otisnut naslov. JUGOSLAVENSKA NARODNA ARMIJA : SLUŽBENI POZIV. Marko sjedne na fotelju i položi novu kuvertu pored stare te je namjesti tako da je razmak između dviju kuverata svom duljinom jednak. Frknuo je frustrirano – nova kuverta bila je značajno uža od stare, možda čak i četiri centimetra ! Prebacio je novu kuvertu ispod stare i pokušao ih uskladiti. Nije odgovarala, nova je kuverta bila i kraća. Naposljetku je položio novu kuvertu poverh stare, točno na sredinu, tako da razlika sa svih strana bude jednaka. Konačno zadovoljan, zavalio se u fotelju. Sjedio je u tišini neko vrijeme, ne misleći ni na što, ne osjećajući ništa. Sjedio je tako možda desetak minuta kada ga je nešto omelo, nešto na rubu uma. Odjednom je začuo kucanje: tika-taka, tika-taka. Bio je to trošni zidni sat što je visio na zidu

iznad vrata, jedan od onih oblikovanih poput kućice za ptice, iz kojega bi svaki puni sat izljetala ptičica i na sav glas stala drečati. Marku je ona još otkad je došao u Zagreb bila nekako mrska i iritantna; taman kada bi čovjek uzeo nešto raditi, eto nje da uzme kreštati te ga omete. Više puta bio je već pomislio da je ukloni ili barem premjesti na neko manje prometno mjesto, ali nikada nije našao volje ni vremena da to i provede u djelo. Ali evo sada, sa svim kucanjem i škljocanjem i pomicanjem kazaljki baš je pobudila u njemu nekakvu nelagodu, pa čak i tjeskobu. Pet do deset. Odlučio je kako ne treba više odgađati te je ustao i u nekoliko koraka i poteza skinuo sat sa zida. Okrenuo ga je i stao petljati po sili vijaka što se nalazila s druge strane, u namjeri da nekako onespособi sat i tako prekine njegovo neumoljivo kucanje, ali bezuspješno. Naposljetku je prekoračao dnevnu sobu do starog ormara od hrastovine u kojemu su visjela stara stričeva odijela iz službe, otvorio ga i u njega strpao sat. Upravo na vrijeme, jer je s druge strane drvenih vrata stala dopirati huka i buka one ptičurine. Ponovno je sjeo u fotelju. Pred njim su ležala dva pisma. Najednom mu je došlo da zapali kuću. Utonuo je dublje u fotelju i pokušao očistiti glavu od teških misli, misliti na nešto lijepo.

Sjetio se davnih dana, svježih jutara u Zagori, slobodnih od smoga koji je u svako doba obavijao Zagreb, makije i kamenjara, stare kuće od kamena. U dvorištu igraju se on i njegova braća, zbijaju djetinje nepodopštine dok su roditelji u vinogradu... Uljem su namazali prag, tako da se stric, koji je bio u posjetu, posklizne kad bude izlazio iz kuće. Svi su tog dana dobili batine, osim Milana koji se sakrio u kokošinjac. Sljedeća je dva tjedna imao uši, a roditelji su valjda zaključili da mu je to dostatna kazna. Pitao se što je u ova vremena postalo od njih, još od ljeta nije dobio ni jedno pismo, nije ni mogao, Zagora je bila blokirana još od balvan revolucije. Nije teško zamisliti se na bojnopolju, negdje kod Knina, kako poluautomatskom puškom rešeta mladiće zabludjelih uvjerenja i beznadne oportuniste koji traže slavu u ratu, a među njima je, na bilo kojoj strani, njegov otac ili stric, netko od njegove braće ili rođaka ili tek poznanika iz sela. Kao iz daljine, čuo se prigušeni kreštaj drvene ptice.

Adam Marić

Prva sušačka hrvatska gimnazija Rijeka
Mentorica: Gordana Bogdanović, prof.

У ОВОЈ НОЋИ БЕЗ ЈУТРА, КО ЈЕ ТА СВЕТИЉКА СА УГЛА?

Синоћ се много алкохола попило. Док лебди по води, Месец се подмукло смеје... Суботње јутро. Сунчан, диван дан. Типично за средину јула. Срели смо се у парку, неколико нас, у нади да ћемо успешно испланирати вече. За један обичан сусрет лепо смо се провели, заиста. Смејали смо се као идиоти, а онда разишли на неколико сати. Дан пролази по плану. Све је лепо, град, људи, околина. Лежим на трави, покушавам да искулирам, али је тешко. Погледам у сунце и видим како ми маше, како ме милује. Негде на небу стоји црна тачка. Није у једној истој позицији. Шета, лети. Више не знам шта ми је. Тотални колапс. Никад већи хаос у глави. Кад ли ће више ноћ, та чувена ноћ? Не могу више. Готово је. Сан је био још шаренији од дана. Телефон звони, нисам одмах реаговао. Друштво зове, траже ме. Увелико је мрак. Очи имам, али као да немам. Само чујем гласове другара и њихово смејање. Смејао бих се и ја, али немам снаге у телу. Осећам како ме полако издаје. Нека вода ме запљускује, полако ме и прекрива. Почео сам да сањам. Сија неко чудно светло, делује ми познато. Заправо и јесте. Исто је као испред моје куће. Добио сам нагли прилив емоција. Трчао сам, али је растојање остајало исто.

Пробудих се ујутру у болници са доручком на тацни и причом лекара да нисам нормалан.

Лазар Жиковић

Гимназија Чачак

Ментор: проф. Александра Мишић

ΟΓΛΕΔΑΛΟ
